

دانشگاه پیام نور

دانشکده علوم انسانی
گروه تربیت بدنی

پایان نامه:

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته تربیت بدنی

عنوان:

ارتباط سبک رهبری مدیران با کارایی معلمان تربیت بدنی

مقطع متوسطه شهرستان سنندج

سال ۸۶-۸۵

استاد راهنما:

دکتر ابوالفضل فراهانی

استاد مشاور:

دکتر حبیب هنری

نام دانشجو:

زاهد محمدی

تابستان ۸۶

۹۵۶۹۴

کتابخانه تخصصی تربیت بدنی
دانشگاه پیام نور

۱۳۸۷ / ۲ / ۵۱۵۱

عنوان:

ارتباط سبک رهبری مدیران با کارایی معلمان تربیت بدنی

مقطع متوسطه شهرستان سنندج

سال ۸۶-۸۵

استاد راهنما:

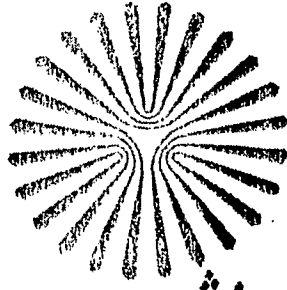
جناب آقای دکتر ابوالفضل فراهانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر حبیب هنری

نام دانشجو:

زاهد محمدی

دانشگاه سindh
پنج

تصویب نامه

پایان نامه تحت عنوان:

ارتباط سبک رهبری مدیران با کارآیی معلمان تربیت بدنی مقطع متوسطه شهرستان سنندج

نمره: ۱۸/۹. درجه: عالی

تاریخ دفاع: ۸۶/۱۱/۰۲

اعضای هیات داوران:

امضاء هیات داوران مرتبه علمی

نام و نام خانوادگی

استاد راهنما
استاد مشاور
استاد داور
نماینده گروه
از طرف

۱. آقای دکتر ابوالفضل فراهانی
۲. آقای دکتر حبیب هنری
۳. آقای دکتر محمود کودرزی
۴. خانم دکتر آذر آقاییاری

تقدیر و تشکر:

با حمد و سپاس خداوند منان که در به انجام رسانیدن پایان‌نامه‌ی حاضر توفیق عنایت فرمود، نگارنده بر خود لازم می‌داند از همه‌ی حقیقت‌جویان، دانش‌پژوهان و به ویژه استادان گرانقدر جناب آقایان دکتر ابوالفضل فراهانی و دکتر حبیب هنری که با ایراد نکته‌ها و ابراز نظرات با ارزش خویش به نحوی اینجانب را در تدوین این مجموعه یاری رساندند کمال تشکر را دارم.

این مجموعه را به همسر مهربانم - که مشوق و یاری‌گرم بود- و گل زندگی‌مان عسل تقدیم می‌نمایم.

فهرست مطالب

ر		چکیده
س		مقدمه
۱		فصل اول: طرح تحقیق
۲		مقدمه
۲	۱-۱- ضرورت و اهمیت مسأله	
۵	۲-۱- بیان موضوع تحقیق	
۶	۳-۱- سؤالات تحقیق	
۷	۴-۱- فرضیه‌ها	
۷	۵-۱- اهداف تحقیق	
۸	۶-۱- محدودیت‌های تحقیق	
۸	۱-۶-۱- محدودیت‌هایی که کنترل آن از عهده پژوهشگر خارج است	
۸	۲-۶-۱- محدودیت‌هایی که کنترل آن در اختیار پژوهشگر است	
۹	۷-۱- واژه‌های تحقیق	
۹	۱-۷-۱- رهبری	
۹	۲-۷-۱- سبک رهبری	
۱۰	۳-۷-۱- کارایی	
۱۰	۴-۷-۱- مدیریت	
۱۱	۵-۷-۱- سبک رهبری و وظیفه مدار یا کار مدار	
۱۱	۶-۷-۱- سبک رهبری رابطه مدار	
۱۱	۷-۷-۱- مدیران	
۱۲	۸-۷-۱- معلمان تربیت بدنی	
۱۲	۹-۷-۱- آموزش و پرورش	
۱۳		فصل دوم: مروری بر ادبیات تحقیق
۱۴		مقدمه
۱۴	۱-۲: مبانی نظری	
۱۴	۱-۱-۲- تمایز میان مدیریت و رهبری	

- ۱۶-۲-۱-۲- تفاوت بین سبک رهبری آمرانه و وظیفه‌مدار و سبک رهبری رابطه‌مدار.....
- ۱۸-۳-۱-۲- ویژگی رهبری در سازمان.....
- ۱۹-۱-۳-۱-۲- چهار خصوصیت عمده زیر را برای رهبران.....
- ۱۹-۲-۳-۱-۲- شش نوع خصوصیت رهبران از استوگدیل (۱۹۴۸).....
- ۲۰-۴-۱-۲- نظریه‌ها و عوامل مربوط به موقعیت رهبری.....
- ۲۰-۱-۴-۱-۲- مطالعات فیدلر.....
- ۲۱-۱-۱-۴-۱-۲- تئوری رهبری وضعیتی.....
- ۲۱-۲-۱-۴-۱-۲- دیدگاه اقتضایی رهبری و مدیریت.....
- ۲۲-۲-۴-۱-۲- نظریه X و Y مک‌گریگور.....
- ۲۲-۳-۴-۱-۲- نظریه رفتار رهبری.....
- ۲۳-۴-۴-۱-۲- تئوری مسیر-هدف.....
- ۲۳-۱-۴-۴-۱-۲- رهبری آمرانه.....
- ۲۳-۲-۴-۴-۱-۲- رهبری حمایتی.....
- ۲۳-۳-۴-۴-۱-۲- رهبری مشارکتی.....
- ۲۳-۴-۴-۴-۱-۲- رهبری توفیق‌گرا.....
- ۲۴-۵-۴-۱-۲- نظریه تطبیق موقعیت رهبری با سبک رهبری.....
- ۲۶-۶-۴-۱-۲- نظریه دوره زندگی.....
- ۲۶-۱-۶-۴-۱-۲- سبک رهبری آمرانه.....
- ۲۶-۲-۶-۴-۱-۲- سبک رهبری متقاعدکننده (وظیفه‌مدار قوی و رابطه‌مدار قوی).....
- ۲۷-۳-۶-۴-۱-۲- سبک رهبری مشارکتی (وظیفه‌مدار ضعیف و رابطه‌مدار قوی).....
- ۲۷-۴-۶-۴-۱-۲- سبک رهبری بانفویض اختیاریه مرئوسان (وظیفه‌مدار ضعیف و رابطه‌مدار ضعیف).....
- ۲۸-۷-۴-۱-۲- رهبری از دیدگاه جان پی هاول.....
- ۲۸-۱-۷-۴-۱-۲- رفتار رهبری حمایت‌طلب.....
- ۲۹-۲-۷-۴-۱-۲- رفتار رهبری مشارکتی.....
- ۲۹-۳-۷-۴-۱-۲- رفتار رهبری دستوری.....
- ۲۹-۴-۷-۴-۱-۲- رفتار تنبیه و پاداش رهبر.....
- ۳۰-۵-۷-۴-۱-۲- رفتار رهبری کاریزماتیک.....
- ۳۰-۸-۴-۱-۲- مطالعات میشیگان.....
- ۳۱-۹-۴-۱-۲- مطالعات دانشگاه ایالتی اوهایو.....
- ۳۲-۱-۹-۴-۱-۲- بی‌خاصیت.....
- ۳۲-۲-۹-۴-۱-۲- باشگاهی.....
- ۳۲-۳-۹-۴-۱-۲- وظیفه‌مدار.....

- ۳۳ ۲-۱-۴-۹-۴- میان‌روی
- ۳۳ ۲-۱-۴-۹-۵- تیمی
- ۳۳ ۲-۱-۴-۱۰- سیستم مدیریتی لیکرت
- ۳۳ ۲-۱-۴-۱۰- سیستم یک
- ۳۴ ۲-۱-۴-۱۰- سیستم دو
- ۳۴ ۲-۱-۴-۱۰- سیستم سه
- ۳۴ ۲-۱-۴-۱۰- سیستم چهار
- ۳۵ ۲-۱-۴-۱۱- رهبری در قرن آینده
- ۳۷ ۲-۱-۵- تعریف کارایی
- ۴۰ ۲-۱-۵- ویژگی‌های چهارگانه کارایی
- ۴۰ ۲-۱-۵-۱- انگیزش
- ۴۱ ۲-۱-۵-۲- رضایتمندی
- ۴۲ ۲-۱-۵-۳- عملکرد
- ۴۲ ۲-۱-۵-۴- توانمندی (روحیه‌ی کاری)
- ۴۳ ۲-۱-۶- مفهوم فرهنگ سازمانی
- ۴۴ ۲-۱-۶- نقش فرهنگ سازمانی در عملکرد و کارایی سازمان
- ۴۸ ۲-۱-۷- عوامل تأثیرگذار بر کارایی و اثر بخشی نیروی انسانی
- ۴۸ ۲-۱-۷-۱- انگیزش
- ۴۹ ۲-۱-۷-۲- ایجاد امنیت شغلی و آینده مطمئن برای کارکنان
- ۴۹ ۲-۱-۷-۳- ایجاد شرایط محیطی مناسب جهت رشد استعدادها و خلاقیت‌ها
- ۵۰ ۲-۱-۷-۴- ایجاد محیط رقابت‌آمیز
- ۵۰ ۲-۱-۷-۵- ایجاد سیستم تشویق و تنبیه
- ۵۰ ۲-۱-۷-۶- دارا بودن هدف مشترک
- ۵۰ ۲-۱-۷-۷- وجدان کاری
- ۵۱ ۲-۱-۷-۸- طراحی شغل و ساخت حرفه‌ای
- ۵۱ ۲-۱-۸- افزایش کارایی مدیریت
- ۵۲ ۲-۱-۸-۱- مدیران معتقد به حسن روابط اداری LPC بالا
- ۵۳ ۲-۱-۸-۱-۲- کنترل اوضاع به نحو ضعیف
- ۵۳ ۲-۱-۸-۲- کنترل اوضاع به نحو متوسط
- ۵۴ ۲-۱-۸-۳- در کنترل اوضاع به نحو شدید
- ۵۴ ۲-۱-۸-۲- مدیران با گرایش شدید کاری (LPC پائین)
- ۵۵ ۲-۱-۸-۱-۲- در کنترل اوضاع به نحو ضعیف

- ۵۵ ۲-۸-۱-۲- کنترل اوضاع به نحو متوسط
- ۵۶ ۲-۸-۱-۲-۳- در کنترل اوضاع به نحو شدید
- ۵۶ ۲-۸-۱-۳- مدیران مستقل (دارای LPC متوسط)
- ۵۶ ۲-۸-۱-۴- نموداری از یک مدل احتمالی
- ۵۷ ۲-۸-۱-۴-۱- کنترل اوضاع به نحو شدید
- ۵۸ ۲-۸-۱-۴-۲- کنترل اوضاع به نحو اعتدالی
- ۵۸ ۲-۸-۱-۴-۳- کنترل اوضاع به نحو ضعیف
- ۶۰ ۲-۱-۹- مدیریت آموزشی
- ۶۰ ۲-۱-۹-۱- وظایف مدیران آموزشی
- ۶۱ ۲-۱-۹-۲- شیوه‌های انتخاب مدیران آموزشی
- ۶۱ ۲-۱-۹-۱-۱- انتصاب به سمت مدیریت
- ۶۱ ۲-۱-۹-۲-۲- انتخاب مدیر از بین گروه همکار در سازمان آموزشی و توسط آنان
- ۶۲ ۲-۱-۹-۳- انتخاب چند نفر از بین گروه همکار برای سمت مدیریت و...
- ۶۲ ۲-۱-۱۰- رهبری آموزشی
- ۶۳ ۲-۱-۱۰-۱- وظایف رهبری آموزشی
- ۶۴ ۲-۱-۱۱- شیوه‌های مدیریت و رهبری
- ۶۴ ۲-۱-۱۱-۱- شیوه مستبدانه
- ۶۴ ۲-۱-۱۱-۲- شیوه کنترل و داوری
- ۶۴ ۲-۱-۱۱-۳- شیوه آزاد نشانه
- ۶۵ ۲-۱-۱۲- شرح وظایف معلمان تربیت بدنی
- ۶۶ ۲-۲- دستاوردهای تحقیق
- ۶۶ ۲-۲-۱- تأثیر سبک مدیریت بر عملکرد کارکنان
- ۶۷ ۲-۲-۲- اثر بخشی سبک رهبری با درک زیردستان
- ۶۷ ۲-۲-۳- مدیریت مشارکتی و اثربخشی آن در آموزش و پرورش
- ۶۷ ۲-۲-۴- سبک رهبری در سازمان‌های ایران
- ۶۷ ۲-۲-۵- رهبری مشارکتی
- ۶۸ ۲-۲-۶- رابطه سبک رهبری آمرانه و مشارکتی
- ۶۸ ۲-۲-۷- شیوه‌های رهبری مدیران آموزشی
- ۶۹ ۲-۲-۸- سبک رهبری فردمدار
- ۷۰ ۲-۲-۹- بررسی سبک‌های رهبری مدیران
- ۷۰ ۲-۲-۱۰- عوامل مؤثر در افزایش کارایی

- ۷۱-۲-۱۱- وظایف مدیریتی مدیران با عملکرد آنان.....
- ۷۲-۲-۱۲- مقایسه دیدگاه‌های مدیران بر تأثیر برنامه‌ریزی.....
- ۷۳-۲-۱۳- بررسی سبک‌های رهبری با منابع قدرت.....
- ۷۳-۲-۱۴- سبک رهبری با رضایت شغلی معلمان ورزش.....
- ۷۴-۲-۱۵- بررسی نظام ارزشی مدیران.....
- ۷۵-۲-۱۶- روش‌های ایجاد انگیزه در معلمان تربیت بدنی برای افزایش کارایی آنان.....
- ۷۶-۲-۱۷- رابطه سبک‌های رهبری و کیفیت زندگی کارکنان.....
- ۷۷-۲-۱۸- سبک رهبری با رضایت شغلی.....
- ۷۷-۲-۱۹- رابطه جو سازمانی با رضایت شغلی معلمان تربیت بدنی.....
- ۷۸-۲-۲۰- ارتباط منابع قدرت مدیران مدارس در ایجاد خلاقیت دبیران تربیت بدنی.....
- ۷۹-۲-۲۱- مقایسه رضایت شغلی اعضای هیأت علمی.....
- ۸۰-۲-۳- جمع‌بندی.....
- ۸۲- سوم: روش‌شناسی تحقیق.....
- ۸۳- مقدمه.....
- ۸۳-۳-۱- روش تحقیق.....
- ۸۳-۳-۲- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری.....
- ۸۴-۳-۳- متغیرهای تحقیق.....
- ۸۴-۳-۳-۱- متغیر ملاک: سبک رهبری مدیران.....
- ۸۴-۳-۳-۲- متغیر پیش‌بین: کارایی معلمان تربیت بدنی.....
- ۸۵-۳-۴- ابزار گردآوری اطلاعات.....
- ۸۵-۳-۵- روایی و اعتبار پرسشنامه.....
- ۸۶-۳-۶- روش جمع‌آوری اطلاعات.....
- ۸۷-۳-۷- نحوه امتیازبندی.....
- ۸۷-۳-۷-۱- پرسشنامه سبک رهبری مدیران از دیدگاه معلمان.....
- ۸۷-۳-۷-۲- پرسشنامه کارایی.....
- ۸۷-۳-۷-۳- پرسشنامه ویژگی‌های فردی.....
- ۸۸-۳-۸- روش آماری و تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
- ۸۸-۳-۸-۱- آزمون کلموگراف-اسمیرنوف.....
- ۸۸-۳-۸-۲- آزمون ضریب همبستگی پیرسون.....
- ۸۸-۳-۸-۳- آزمون استیودنت مستقل.....

۸۹	۳-۸-۴-آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن
۸۹	۳-۸-۵-آزمون لی وونس
۸۹	۳-۸-۶-سطح معنی دار بودن
۹۰	فصل چهارم: یافته‌های تحقیق
۹۱	مقدمه
۹۱	۴-۱-نتایج توصیفی تحقیق
۹۲	۴-۱-۱-نتایج توصیفی توزیع فراوانی سبک رهبری مدیران در نمونه مورد نظر
۹۴	۴-۱-۲-نتایج توصیفی توزیع فراوانی و میانگین سبک رهبری و کارایی معلمان مرد
۹۶	۴-۱-۳-نتایج توصیفی توزیع فراوانی و میانگین سبک رهبری و کارایی معلمان زن
۹۸	۴-۱-۴-نتایج توصیفی توزیع فراوانی گرایش تحصیلی مدیران
۱۰۲	۴-۱-۵-نتایج توصیفی توزیع فراوانی مدرک تحصیلی مدیران
۱۰۴	۴-۱-۶-نتایج توصیفی توزیع فراوانی مدرک تحصیلی دبیران ورزش
۱۰۶	۴-۲-آمار استنباطی تحقیق
۱۰۷	۴-۲-۱-فرضیه اول: بین سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان تربیت بدنی ارتباط معناداری وجود دارد
۱۰۸	۴-۲-۲-فرضیه دوم: بین سبک رهبری مدیران مرد و کارایی معلمان تربیت بدنی مرد ارتباط معناداری وجود دارد
۱۰۹	۴-۲-۳-فرضیه سوم: در جدول زیر ارتباط سبک رهبری مدیران زن و کارایی معلمان تربیت بدنی زن نشان داده شده است
۱۱۰	۴-۲-۴-فرضیه چهارم: بین سبک رهبری مدیران مرد و زن تفاوت معناداری وجود دارد
۱۱۱	۴-۲-۵-فرضیه پنجم: بین کارایی معلمان تربیت بدنی زن و مرد تفاوت معناداری وجود دارد
۱۱۲	۴-۲-۶-فرضیه ششم: بین مدرک تحصیلی مدیران و سبک رهبری آنان ارتباط معناداری وجود دارد
۱۱۳	۴-۲-۷-فرضیه هفتم: جدول زیر ارتباط مدرک تحصیلی دبیران و کارایی آنان را نشان می‌دهد
۱۱۴	فصل پنجم: خلاصه، بحث، نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۱۵	مقدمه
۱۱۵	۵-۱-خلاصه
۱۱۶	۵-۲-نتایج توصیفی
۱۱۷	۵-۳-نتایج استنباطی
۱۱۷	۵-۳-۱-نتایج استنباطی مربوط به فرضیه اول
۱۱۸	۵-۳-۲-نتایج استنباطی فرضیه دوم

۱۱۹	۳-۳-۵- نتایج استنباطی فرضیه سوم
۱۱۹	۴-۳-۵- نتایج استنباطی فرضیه چهارم
۱۲۰	۵-۳-۵- نتایج استنباطی فرضیه پنجم
۱۲۱	۶-۳-۵- نتایج استنباطی فرضیه ششم
۱۲۱	۷-۳-۵- نتایج استنباطی فرضیه هفتم
۱۲۲	۴-۵- بحث و نتیجه گیری
۱۲۳	۵-۵- پیشنهادات تحقیق
۱۲۳	۱-۵-۵- پیشنهادهای برخاسته از تحقیق
۱۲۵	۲-۵-۵- پیشنهادهایی جهت پژوهش های بعدی
۱۲۶	منابع
۱۳۴	ضمائم

فهرست نمودار

- نمودار ۱-۲: پیوستگی رفتار رهبری..... ۱۷
- نمودار ۲-۲: سبک‌های رهبری متناسب برای وضعیت‌های گروهی گوناگون..... ۲۱
- نمودار ۳-۲: رابطه‌ی بین شرایط و سبک رهبری..... ۲۶
- نمودار ۴-۲: رابطه‌های سبک‌های رهبری مؤثر و عوامل سه‌گانه‌ی موقعیت..... ۲۶
- نمودار ۵-۲: نظریه‌ی دوره‌ی زندگی..... ۲۹
- نمودار ۶-۲: سبک‌های رهبری شبکه مدیریت؛ بلیک و موتون..... ۳۲
- نمودار ۷-۲: رابطه‌ی کارایی با انگیزش و توانایی فرد..... ۳۹
- نمودار ۸-۲: رابطه‌ی کارایی و انگیزش و توانایی فرد..... ۴۱
- نمودار ۹-۲: ارتباط بین فرهنگ سازمانی و کارایی..... ۴۷
- نمودار ۱۰-۲: کمترین اولویت در همکاری (LPC)..... ۷۹
- نمودار ۱۱-۴: نمودار دایره‌ای فراوانی سبک رهبری آمرانه و وظیفه‌مدار در هر دو گروه..... ۹۲
- نمودار ۱۲-۴: نمودار ستونی عملکرد مدیران در سبک موردنظر در هر دو گروه..... ۹۳
- نمودار ۱۳-۴: نمودار ستونی کارآیی معلمان تربیت بدنی در سبک موردنظر در هر دو گروه..... ۹۳
- نمودار ۱۴-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی سبک رهبری مدیران مرد..... ۹۴
- نمودار ۱۵-۴: نمودار ستونی عملکرد سبک رهبری مدیران مرد در سبک موردنظر..... ۹۵
- نمودار ۱۶-۴: نمودار ستونی کارآیی معلمان تربیت بدنی مرد در سبک موردنظر..... ۹۵
- نمودار ۱۷-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی سبک رهبری مدیران زن..... ۹۶
- نمودار ۱۸-۴: نمودار ستونی عملکرد مدیران زن در سبک موردنظر..... ۹۷
- نمودار ۱۹-۴: نمودار ستونی کارآیی معلمان تربیت بدنی زن در سبک موردنظر..... ۹۷
- نمودار ۲۰-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی گرایش مدیریت و غیر مدیریت مدیران..... ۹۹
- نمودار ۲۱-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی زنان و مردان در گرایش غیر مدیریت..... ۱۰۰
- نمودار ۲۲-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی زنان و مردان در گرایش مدیریت..... ۱۰۰
- نمودار ۲۳-۴: نمودار ستونی عملکرد مدیران در گرایش تحصیلی غیر مدیریت..... ۱۰۱
- نمودار ۲۴-۴: نمودار ستونی عملکرد مدیران در گرایش تحصیلی مدیریت..... ۱۰۱
- نمودار ۲۵-۴: نمودار دایره‌ای توزیع فراوانی مدرک تحصیلی مدیران..... ۱۰۳
- نمودار ۲۶-۴: نمودار ستونی عملکرد مدیران در مقاطع تحصیلی..... ۱۰۳
- نمودار ۲۷-۴: نمودار ستونی توزیع فراوانی مدرک تحصیلی دبیران ورزشی (N=۴۰)..... ۱۰۵

فهرست جداول

- جدول ۱-۲: عملکرد مدیران..... ۶۱
- جدول ۲-۴: توزیع میانگین فراوانی سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان تربیت بدنی در نمونه مورد نظر (N=۴۰)..... ۹۲
- جدول ۳-۴: نتایج توصیفی توزیع فراوانی و سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان مرد در نمونه مورد نظر (N=۲۰)..... ۹۴
- جدول ۴-۴: نتایج توصیفی توزیع فراوانی و سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان زن در نمونه مورد نظر (N=۲۰)..... ۹۶
- جدول ۵-۴: توزیع فراوانی و میانگین نمرات مدیران دارای رشته مدیریت و غیر مدیریتی (N=۴۰)..... ۹۸
- جدول ۶-۴: توزیع فراوانی و میانگین مدرک تحصیلی مدیران در نمونه مورد نظر (N=۴۰)..... ۱۰۲
- جدول ۷-۴: توزیع فراوانی مدرک تحصیلی دبیران ورزشی (N=۴۰)..... ۱۰۴
- جدول ۸-۴: آزمون کلموگراف-اسمیرنوف..... ۱۰۶
- جدول ۹-۴: آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان تربیت بدنی..... ۱۰۷
- جدول ۱۰-۴: آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان مرد..... ۱۰۸
- جدول ۱۱-۴: آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان زن..... ۱۰۹
- جدول ۱۲-۴: اطلاعات گروهی مقایسه سبک رهبری مدیران زن و مرد..... ۱۱۰
- جدول ۱۳-۴: آزمون T مقایسه سبک رهبری مدیران در دو جنس..... ۱۱۰
- جدول ۱۴-۴: اطلاعات گروهی مقایسه کارایی معلمان تربیت بدنی مرد و زن..... ۱۱۱
- جدول ۱۵-۴: آزمون T مقایسه کارایی معلمان تربیت بدنی مرد و زن..... ۱۱۱
- جدول ۱۶-۴: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن بین مدرک تحصیلی و سبک رهبری مدیران دو گروه..... ۱۱۲
- جدول ۱۷-۴: آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن بین مدرک تحصیلی و کارایی دبیران تربیت بدنی دو گروه..... ۱۱۳

چکیده

آنچه که عظمت، قدرت و شوکت یک کشور و ملت را مشخص می‌کند و آن را در جوامع مختلف شاخص می‌نماید کیفیت نیروی انسانی آن کشور است. که از جمله عوامل تقویت نیروی انسانی می‌تواند: ۱- سبک رهبری مدیر (خصوصیات و دستورات عمل‌هایی که فرد مدیر جهت پیشبرد اهداف سازمان یا اداره به کار می‌برد) ۲- کارایی معلمان تربیت بدنی (انجام دادن کارها در کوتاهترین زمان و با کمترین هزینه توسط فرد)، باشد و سبک رهبری مناسب مدیران در مدارس یکی از فاکتورهای مهم جهت افزایش کارایی معلمان تربیت بدنی می‌باشد.

نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که عملکرد و سبک رهبری درست مدیران در مدارس می‌تواند به ایجاد پیشرفت و اثربخشی مفید معلمان و بهبود نظام آموزشی ما منجر گردد.

این پژوهش به منظور ارتباط سبک رهبری مدیران و کارایی معلمان تربیت بدنی مقطع متوسطه شهرستان سنندج در سال تحصیلی ۸۶-۸۵ انجام شده است.

روش تحقیق در این پژوهش توصیفی بوده است. تعداد نمونه ۴۰ مدیر مدرسه و ۴۰ معلم ورزش که ۲۰ نفر مرد و ۲۰ نفر زن می‌باشند و به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. ابزار این تحقیق پرسشنامه سبک رهبری فیدلر با اعتبار ۹۳ درصد و پرسشنامه کارایی معلمان (معلم ساخته) با اعتبار ۸۸/۵ درصد (آلفا کرونباخ) می‌باشد. که پس از تعیین اعتبار و پایایی توسط اعضاء نمونه تکمیل و مورد محاسبه و تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفته و نتایج در قالب توصیفی و استنباطی بیان شد.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که:

الف) هرچه سبک رهبری مدیران در مدارس رابطه‌مدارتر باشد کارایی معلمان تربیت بدنی نیز قرار می‌یابد، $p=0/001$ و $r=0/694$.

ب) مدیران زن و مرد هر دو گرایش بیشتری به استفاده از سبک رهبری مشارکتی دارند، $p=0/001$ و $r=0/739$ در مردان $p=0/006$ و $r=0/595$ در زنان.

ج) بین سبک رهبری مدیران مرد و زن تفاوت معناداری وجود ندارد، $p=0/733$ و $t=-0/344$.

د) بین کارایی معلمان تربیت بدنی زن و مرد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد، $p=0/622$ و $t=-0/497$.

ه) بین مدرک تحصیلی و سبک رهبری مدیران ارتباط معنی‌داری وجود ندارد، $p=0/055$ و $r=0/306$.

و) بین مدرک تحصیلی و کارایی معلمان تربیت‌بدنی ارتباط معناداری وجود دارد، $p=0/009$ و $r=0/405$.

واژه‌های کلیدی: سبک رهبری، سبک رهبری آمرانه، سبک رهبری مشارکتی، مدیران مدارس، کارایی معلمان تربیت بدنی.

آنچه که عظمت و قدرت و شوکت یک کشور و ملت را مشخص می‌کند و آن را در جوامع مختلف شاخص می‌نماید، کیفیت نیروی انسانی آن کشور است؛ توسعه پایدار در گرو توسعه منابع انسانی است و کشور ما نیز برای پیمودن راه رشد و ترقی توسعه الزاماً می‌بایست پیش از هر چیز به عامل نیروی انسانی توجه بیشتری داشته باشد. به همین لحاظ عصر ما را عصر مدیریت نام نهادند. کسانی که مدیریت مسئولیت و رهبری اداره‌ها و سازمان‌ها را بر عهده می‌گیرند باید از تخصص و مهارت لازم برخوردار باشند. در واقع مدیران خلاق و اثر بخش، بخش مهمی از منابع انسانی هر کشور هستند. مدیران مهم‌ترین عنصر تعیین کننده موفقیت و یا شکست سازمان‌ها هستند. یکی از بزرگترین هدف‌های مدیران افزایش کارایی^۱ فعالیت‌ها در حوزه خود می‌باشد.

در عصر حاضر بر اثر تحولات فرهنگی و اجتماعی، آموزش و پرورش و نهادهای آن از بیخ و بن دگرگون شده و ماموریت خطیر پرورش و آموزش نسل‌های نوخاسته از جهات مختلف به نظام‌های آموزشی سپرده شده است. امروزه مدیریت آموزشی به مفهوم رهبری، راهنمایی، اصلاح، تغییر مورد نظر است. از این رو نیل به اهداف عالی آموزش و پرورش در هر جامعه‌ای مستلزم تجدید سازمان و نو اندیشی در مدیریت نظام آموزشی است (۲۸). مدیریت آموزشی^۲ با پیدایی و تحول نظام‌های نوین آموزش و پرورش پدید آمد. مدیریت مدرسه یکی از چند پست اصلی و مهم در نظام آموزشی ما است.

بنابراین شایسته است که عوامل تأثیرگذار بر چگونگی عملکرد و رهبری مدیران مدارس شناسایی شده و در جهت بهبود اثربخشی^۳ و کارایی معلمان گام موثری بر داشته شود (۲۷).

از این رو مدیر مدرسه می‌تواند با سبک‌های مختلف رهبری کارایی معلمان تربیت بدنی را بهبود بخشد و عملکرد آنان را با سبک رهبری شایسته در حد بسیار مطلوبی هدایت کند.

-
1. Efficiency.
 2. Educational administration
 3. Effectiveness.

فصل اول

طرح تحقیق

مقدمه

در این فصل به کلیات طرح تحقیق شامل: ضرورت و اهمیت مسأله، بیان مسأله، سؤالات، فرضیه‌ها و اهداف تحقیق، محدودیت‌های تحقیق، واژه‌های کلیدی تحقیق می‌پردازیم.

۱-۱- ضرورت و اهمیت مسأله

با توجه به افزایش روز افزون تعداد فراگیران کشور و لزوم توجه به تعلیم و تربیت آنان امروزه نیازمند به معلمانی متخصص و کارآمد در سطح آموزش و پرورش می‌باشیم. چه بسا یکی از دلایل افت در فعالیت‌های ورزشی داخل مدرسه را می‌توان در نوع عملکرد و انگیزه معلمان که از عوامل موثر در فرایند آموزش و پرورش می‌باشد، جستجو کرد. اکنون مدیران هوشمند و آگاهند که هر قدر در زمینه توسعه و ارتقاء نیروی انسانی سرمایه‌گذاری کنند موفقیت، کارایی و برتری سازمان خود را تضمین کرده‌اند (۱۰). تحقیقات انجام یافته در این مورد و تجربه چندین ساله محقق تائید می‌کند که نحوه تدریس و چگونگی برخورد معلم یا فراگیر و سطح کارایی او یکی از مهمترین عوامل موثر در پیشرفت دانش‌آموزان می‌باشد. مسلماً در جهان امروز رشد و توسعه هر کشور در درجه اول به منابع انسانی، وابسته است؛ که از طریق آموزش و پرورش و بکار انداختن نیروی عظیم انسانی امکان پذیر است (۴۲). به همین دلیل افزایش توان علمی و تخصصی جوانان کشور در سر لوحه کار برنامه ریزان توسعه اقتصادی کشور قرار گیرد. مدیریت آموزشی در جهت تحقق اهداف آموزش و پرورش، با استفاده بهینه از منابع انسانی و مادی در امور سازمان آموزشی به ایجاد هماهنگی می‌پردازد (۲۸).

اهداف آموزش و پرورش هنگامی تحقق می یابد که به لحاظ تفکر، دانش و نگرش و مهارت بصورت عملکرد و تغییر رفتار در آید. اما با این که هدف های آموزش و پرورش باید هماهنگ کننده عناصر آموزش و پرورش باشد اینگونه به نظر می رسد که شیوه متداول آموزشی برای اعمال نقش مدیران آموزشی از اساس و بنیان وارونه است. در دنیای امروزی نیاز توجه به مدیریت آموزشی، یک راه صحیح در پاسخگویی به مشکلات عمده و دگرگونی بنیادی در این برهه از دوران حساس کشور، از طریق اجرای صحیح مدیریت نهاد آموزش و پرورش نسبت به گذشته، ایجاد می کند که در کنار انواع مدیریت ها نوعی مدیریت خاص تحت عنوان مدیریت آموزشی که در مقایسه با سایر مدیریت ها در صدر قرار دارد، مورد توجه کامل قرار گیرد (۲۸). اگر می خواهیم آموزش و پرورش پیشرفت نماید، دست اندرکاران تعلیم و تربیت به خصوص مدیران آموزشگاه ها و معلمان که تعامل اصلی و گسترده ای را با فراگیران دارند، باید از نظر دانش، مهارت، اطلاعات، شناخت ها، نگرش ها، سبک های رهبری و روش های کاری متحول شوند تا از عهده رسالت و مسئولیت خویش موفق بیرون آیند. یکی از رسالت های آموزش و پرورش توجه به بعد تربیت بدنی مدارس می باشد. به لحاظ کارکردهای فراوانی که تربیت بدنی و ورزش در سطح کشور و در سطح نظام بین المللی دارد آن را بهترین فرصت برای تربیت همه جانبه نسل جوان و نوجوان تلقی مینماید. محیط آموزش و پرورش فقط یک محیط خواندن و نوشتن نیست بلکه نمونه ای از اجتماع است که در مسیر اجتماعی کردن دانش آموزان گام بر می دارد. و باعث رشد و تکامل همه ابعاد عقلانی و معنوی و روانی و جسمانی می گردد. و یکی از کارکردهای مهم تربیت بدنی در آموزش و پرورش کارکرد فرهنگی است که نباید مورد غفلت قرار گیرد. تربیت بدنی به اهتمام به این مسئله می تواند زمینه بسیار مساعدی را برای تربیت همه جانبه فراهم کند (۴۱).

پس برای پیشبرد اهداف تربیت بدنی در جامعه ورزشی باید توجه بیشتری روی معلمان

تربیت بدنی معطوف گردد. و به مسائل و مشکلات این قشر از معلمان آموزش و پرورش رسیدگی گردد. تا این قشر از معلمان با تمام وجود در زمینه پیشرفت تربیت بدنی کشور تلاش نمایند. بنابراین برای هرچه بهتر شدن ارتقاء سطح تربیت بدنی مدارس و همچنین کشور باید در زمینه‌های شکوفایی و ترقی و پیشرفت معلمان تربیت بدنی مدارس تلاشی چشمگیر صورت گیرد تا آنان با تلاشی مضاعف و باروحیه و انگیزه‌ای بالا دانش‌آموزان را برای ورزش کشور آماده‌سازند. در این زمینه شرایط آموزشی موجود در مدارس، رفتار و شیوه‌های رهبری مدیران و نحوه آموزش همه به عنوان عواملی هستند که می‌توانند در عملکرد و انگیزه‌ای معلمان تربیت بدنی نقش مؤثری داشته باشد. در فرایند آموزش و پرورش عامل مدیریت از اهمیت به سزایی برخوردار است. اگر بتوان شیوه‌های رهبری مناسب مدیران را که یکی از روشهای افزایش کارایی معلمان است، کشف نماییم در حقیقت توانسته‌ایم در پیشرفت و عملکرد معلمان تربیت بدنی گامی مؤثر برداریم. بنابراین وجود مدیران کارآمد و آگاه و برخوردار از علم مدیریت آموزشی می‌تواند افق‌های روشنی از پیشرفت و ترقی معلمان تربیت بدنی را به وجود آورد. تحقیق حاضر به منظور شناخت سبک‌های رهبری مدیران مدارس و ارزیابی کارایی معلمان تربیت بدنی که یکی از سرمایه‌های عظیم در وزارت آموزش و پرورش به شمار می‌آیند، می‌باشند. امید است یافته‌های حاصل از این تحقیق بتواند مدیران مدارس را در زمینه‌های سبک رهبری راهنمایی نماید و در زمینه ارتقاء و پیشرفت کارایی معلمان تربیت بدنی گام مؤثری بردارد (۳۹).

به نقل از تافلر^۱ «اگر آموزش و پرورش، فراگیران را برای آینده پرورش ندهد و آماده نسازد و اگر تصویری را که از آینده به آنها ارائه می‌دهد تصویری غیر واقعی و غلط باشد به آنها خیانت کرده است» (۱۷).